

Sababu 14 za kibiblia zinazounga mkono dada katika Bwana kufundisha na kuongoza

Somo hili bado linajadiliwa kwa joto kubwa. Msimamo unaosema kwamba wanawake hawaruhusiwi kufundisha wala kuongoza katika kanisa, na kwamba hayo ni kwa ajili ya wanaume peke yao, unaitwa “ukamilishano”. Kinyume chake kuna kile kinachoitwa “mtazamo wa usawa”, unaowaruhusu wanawake mambo yote mawili, bila kutofautisha au kuweka mipaka kwa sababu ya jinsia. Maneno yote mawili yalianzishwa katika miaka ya 1990 miongoni mwa Wakristo wa kiinjili wa Marekani. Neno “ukamilishano”¹ linamaanisha kweli kwamba mwanamume na mwanamke wanakamilishana, lakini kwa namna ya ngazi za mamlaka iliyo wazi kabisa: Mwanamke yuko chini ya mwanamume katika kile kinachoitwa mpangilio wa uumbaji. Mwanamume anaongoza, mwanamke anafuata. Kwa kweli vitu vinaweza kukamilishana tu ikiwa ni sawa kwa ukubwa, sawa kwa thamani, sawa kwa nguvu au sawa kwa aina. Hivyo ndivyo walivyo mwanamume na mke (wake) kwa asili yao – lakini katika tofauti zao za kuwa mwanamume na kuwa mwanamke.

Neno “mtazamo wa usawa” nalo halina maana iliyo wazi kabisa. Unawaona mwanamume na mwanamke kuwa na haki sawa, na wote wawili wameitwa kuongoza na kufundisha. Lakini msimamo huu hauzifanyi jinsia mbili kuwa “sawa” au zisizo na tofauti, kama neno hilo linavyodokeza. Msimamo huu wa pili nao unaona mwanamume na mwanamke wakikamilishana; waliumbwa kwa ajili ya kila mmoja, ili wasaidiane katika tofauti zao.

Sisi tunashika msimamo ambao ungeweza kuitwa vizuri zaidi “ukamilishano wa usawa”: Mwanamume na mwanamke wanakamilishana wakiwa na haki sawa, bila tofauti ya ngazi za mamlaka wala ya mamlaka. (HJR)

Marafiki wengi wa ukamilishano – na bado ni marafiki, na wataendelea kuwa marafiki – hawatambui kwamba hoja ya “kibiblia” ya kuunga mkono mamlaka ya wanaume kwa kweli haiwezi tena kuthibitishwa kwa namna inayoeleweka. Kuendelea kuwepo kwake ni matokeo ya usomi wenye mashaka, ya mantiki dhaifu, na ya nguvu za taasisi na za watu mashuhuri wanaodumisha muundo wa kibinadamu usio na msaada wa Biblia wala wa Mungu. Basi ni nini kinachoishikilia maiti hii isimame? Ni hisia ya ukabila au ya kufikiri kikundi isiyopinda, ambayo (angalau kwa sasa) bado inashinda ukweli.

Watu wengi wanaotaka kuishi kwa unyofu na kwa kumcha Mungu wameshawishiwa kufuata theolojia mbaya, na kuamini kwamba wanawake katika uongozi ni ushindi wa utamaduni wa kidunia juu ya Maandiko Matakatifu. Lakini angalieni ukweli ufuatao wa kibiblia:

1. Ingawa Adamu na Hawa waliumbwa tofauti, Hawa aliumbwa kuwa mwenzi wa Adamu anayelingana naye kwa kazi na kwa thamani, si kuwa chini yake. Kukamilishana, ndiyo. Ngazi za mamlaka, hapana. ([here](#) – **kiungo cha kujifunza zaidi, kwa Kiingereza, kama vilivyo viungo vinavyofuata**)
2. Wazo kwamba wanaume wanapaswa kutawala lilikuja baada ya anguko. Si uumbaji, bali kutotii kwa wanadamu wa kwanza ndiko kulikoleta utawala wa mwanamume juu ya mwanamke (Mwanzo 3:16). (Not convinced? Click [here](#)) **Jambo hili linapaswa kutufanya tusimame na kutafakari kabla hatujavifasiri vifungu vya Biblia vinavyofuata kana kwamba Mungu anayaona mamlaka ya mwanamume kuwa bora kabisa.**

3. Mungu alimweka Debora kuwa kiongozi mkuu wa kiraia na wa kiroho wa watu wa Mungu katika wakati wake, kiasi kwamba alimpa amri Baraka, kiongozi mkuu wa jeshi (Waamuzi 4 na 5). Ukweli huu unatia kivuli juu ya tafsiri ya ukamilishano ya 1 Timotheo 2:12. [here](#)
4. Yesu ndiye aliyefungua njia ya kuwainua wanawake katika thamani yao na katika huduma yao. Angalieni hasa jinsi Yesu alivyokutana na Mariamu Magdalene na kumtuma siku ya kwanza ya Pasaka. Inashangaza kwamba Yesu aliweka ndani ya siku muhimu kuliko zote katika historia somo kwa ajili ya watu: Liamini Neno la Mungu linalotoka vinywani mwa dada zenu (Yohana 20:17-18). ([here](#) and [here](#)) Na hapana, Yesu hakuwachagua mitume 12 wanaume kwa sababu ya “kanuni ya uumbaji” au ya “mpangilio wa uumbaji”. Alifanya hivyo kwa sababu za kiishara, zinazohusiana na kipindi cha mpito katika historia ya wokovu. (This is [certain](#))
5. 1 Timotheo 3 na Tito 1, vifungu pekee vinavyoshughulikia sifa za wazee wa kanisa, vikifasiriwa sawasawa, vinaacha wazi uwezekano wa wanawake kuwa wazee wa kanisa. Ukweli huu sasa unakubaliwa hata na wasomi wakuu wa ukamilishano. [here](#) Wagalatia 3:28 (“Katika Kristo hakuna ... wala ...”) si jibu au hoja inayotatua kila kitu, lakini angalau inapaswa kutufanya tusimame tunapodhani kwamba mahali pengine katika Maandiko Mungu anawakataza waziwazi wanawake (au watumwa au watu wa Mataifa) kuongoza au kufundisha.
6. Ingawa katika Agano Jipya hatuna kiongozi wa kanisa au mzee wa kanisa anayetajwa kwa jina, awe mwanamke au mwanamume (isipokuwa labda Petro), kuna ushahidi kwamba wanawake waliongoza makanisa na kufundisha. Kwa uhakika mkubwa Prisila alikuwa kiongozi na mwalimu katika kanisa la Efeso, na huenda pia katika makanisa mengine. Click [here](#) to read why or [watch](#) this video. Jambo hili linapingana na tafsiri ya ukamilishano ya 1 Timotheo 2:12, kama vile linavyopingana nayo agizo la Yesu kwamba wanafunzi wake (wanaume na wanawake) wawafundishe watu wote (Mathayo 28:19-20). Kwa hiyo si jambo la kushangaza kwamba katika kanisa moja alilolitumikia Prisila, wanaume na wanawake walileta “fundisho” (1 Wakorintho 14:26), na kwamba katika kanisa lake lililofuata Mungu alimtumia Prisila kumfundisha Apolo, mmoja wa walimu wakuu wa kanisa wa siku zijazo (Matendo ya Mitume 18:26).
7. Si Prisila peke yake, bali pia wanawake wengine waliokuwa wenye nyumba au wasimamizi wa nyumba zao walianzisha makanisa katika nyumba zao, au makanisa yalikusanyika huko. Baadhi yao wanatajwa katika Agano Jipya. Jambo hili linaonyesha kwamba huenda wao pia walikuwa wagombea wa kuongoza makanisa hayo. Not convinced? See [this](#)
8. Prisila hakuwa mwalimu mwanamke pekee anayetajwa. Kwa uwezekano mkubwa sana Fibi alipewa na Paulo jukumu la kulieleza kanisa la Rumi lililokusanyika Waraka kwa Warumi, ambao aliupeleka kutoka Korintho hadi Rumi kama “mjumbe wa barua” wa Paulo (Warumi 16:1-2). Click [here](#) for the evidence.
9. Licha ya hoja za Wayne Grudem kwamba haikuwa hivyo, manabii wanawake katika kanisa la Agano Jipya walitoa aina fulani ya mafundisho katika kanisa lililokusanyika (1 Wakorintho 14:26). [here](#) (at 1 hr 7 min onwards).
10. Kulikuwa na mwanamke aliyekuwa na nafasi yenye mvuto mkubwa zaidi kuliko kiongozi au mwalimu. ***Kuna uwezekano mkubwa sana kwamba Yunia, mwanamke, alikuwa mtume mashuhuri, kama Barnaba na Sila (Warumi 16:7).*** Jambo hili nalo linapingana na tafsiri ya ukamilishano ya 1 Timotheo 2:12. Click [here](#) to find out why and to get the facts.

11. **Vifungu vya Paulo vinavyobishaniwa, vikieleweka sawasawa, havidhoofishi chochote kati ya yale yaliyosemwa mpaka sasa.** 1 Wakorintho 11:2-16 na 14:34-35, vikifasiriwa sawasawa, si katazo la jumla la uongozi wa wanawake katika makanisa yote. Hata kama vifungu hivi vinabishaniwa sana, ushahidi wa jambo hili ni wazi. Click [here](#) for a deeper dive into 1Cor 11 and [here](#) for the same relating to 1Cor 14.
12. 1 Timotheo 2:12-14, kwa mtazamo wa kwanza, na hasa katika tafsiri fulani, kinaweza kuonekana kana kwamba kinaweka mamlaka ya mwanamume kwa ujumla. Lakini uchunguzi wa karibu zaidi wa neno “kutawala”, kwa Kigiriki *authentein* (katika “Simpi mwanamke ruhusa ... kumfanyia mwanamume *authentein*”), na pia wa muktadha wa kifasihi na wa hali halisi (kama katika 1 Timotheo), unaonyesha kwa nini hii ni tafsiri isiyo sahihi. Muktadha wa Biblia nzima pia unapaswa kuzingatiwa: Hasa viongozi na walimu wengi wanawake katika Biblia wanapinga namna hiyo ya kusoma. (Here’s an excerpt of my work on *authentein* from chapter 7 in my book. Or read Bartlett’s Appendix summary critique on major complementarian studies of 1 Tim 2:12 [here](#).)
13. Je, nafasi katika ndoa ikoje? Hata kama Agano Jipya lingefundisha mamlaka ya mume juu ya mke wake, hilo halimaanishi kwamba viongozi na wahubiri lazima wawe wanaume. **Katika 1 Wakorintho 7, kifungu kirefu zaidi kuhusu ndoa katika Agano Jipya, inaonekana wazi kwamba kunyenyekeana na kukubaliana ndiyo kawaida ya kufanya maamuzi katika ndoa.** Ajabu ni kwamba karibu hakuna anayelitambua jambo hili. [here](#) Waefeso 5 na 1 Petro 3, vikifasiriwa sawasawa, vinafundisha kunyenyekeana katika ndoa, wala si mamlaka ya upande mmoja ya mume. (Check out Bartlett’s and my critique of Winger on [Ephesians 5](#) and [1 Peter 3](#).)
14. Jambo la mwisho, na lililo muhimu sana: **Karama zinashinda jinsia linapokuja suala la kulijenga kanisa.** Kwa Petro, Pentekoste ilikuwa mwanzo wa enzi mpya, ambamo karama za huduma ya kuhubiri zilitolewa kwa wingi kwa wanaume na kwa wanawake (Matendo ya Mitume 2:17-18). Ni nani anayeweza kufanya kazi ya kichungaji, kuongoza au kufundisha? Mifano ya Biblia ya viongozi na wahubiri wanawake inaelezwa vizuri zaidi kwa shauri la Paulo kwamba karama (pamoja na tabia inayolingana nazo, inayofanana na ya Kristo) – bila kujali jinsia – ndizo msingi wa huduma katika kanisa. Kwa mujibu wa mtume, wale walio na karama ya kuhubiri, kuongoza au kufundisha wanapaswa kufanya hivyo. [here](#) Kevin de Young anauliza katika makala yake ya TGC: “Je, ni upotevu wa karama za mwanamke kuwafundisha watoto na wanawake wengine?” Paulo anamjibu De Young (katika 1 Wakorintho 12:21-24) kwamba jambo hilo linawavunja heshima wanawake wenye karama, na linawanyang’anya wanaume wanaohitaji huduma yao. **Wanaume wanapokataa huduma ya viongozi na walimu wanawake kwa sababu tu ni wanawake, ni sawa na kiungo kimoja cha mwili kukiambia kiungo kingine: “Sina haja nawe.”**

Ninafikia hitimisho hili: Wanaume na wanawake, ingawa Mungu aliwaumba tofauti, ni sawa katika kazi zao. **Hili si wazo lililobuniwa na utamaduni, bali ni thamani ya msingi ya ufalme wa Mungu, uliokuwako, ulioko na utakaokuja.**

Tena ni thamani inayofanya kazi – kwa namna ya ajabu. **Timu za uongozi na za kuhubiri zenye wanaume na wanawake, na wanandoa wanaonyenyekeana, ni wazima zaidi kiroho na wenye furaha zaidi.** Kinyume chake, fundisho la mamlaka ya wanaume katika makanisa na katika ndoa limechangia baadhi ya migogoro ya afya ya kiroho, na hivyo limeyadhuru bila sababu makanisa mengi na ndoa nyingi. **Pia limewawekea mipaka wanawake wenye karama na walioitwa, na limedhoofisha ushuhuda wa kanisa kwa ajili ya Kristo, hasa katika utamaduni unaowaachilia wanawake kutumia karama zao katika nyanja nyingine zote za jamii.**

P.S. Kama mna muda wa kutazama kitu kingine, hapa kuna [video](#) ambamo ninahojiwa na kundi kubwa la makanisa ya Assemblies of God katika nchi yangu, ambayo baada ya kusoma kitabu changu yalifanya upya msimamo wao wa mafundisho kuhusu wanawake katika huduma. Kwa kweli, baada ya mahojiano hayo nilipata fursa ya kuona jinsi, kwa mara ya kwanza, walivyowaweka hadharani wanawake wengi kuwa viongozi.

Kwa msingi wa makala ya Terrain Williams; toleo la Kijerumani limehaririwa na kuongezewa, kwa ruhusa yake ya fadhili, na Hans-Jörg Ronsdorf, 22 Machi 2023

Mara nyingi ukamilishano unafanya kazi kwa sababu tu wanawake wanauunga mkono. Ingekuwaje kama sisi sote tungeacha kuuunga mkono?

www.frauen-vergebt-uns.de

Tanbihi

1. ***Ukamilishano (Komplementarität) ni neno la falsafa ya maarifa (epistemolojia) kwa ajili ya njia mbili za kueleza jambo, au mipangilio miwili ya majaribio, zinazoonekana kupingana, zinazokataana, na zisizoweza kupunguzwa kuwa moja; lakini kwa kukamilishana zinahitajika ili kulielewa jambo au hali fulani kwa ukamilifu wake.***

Kikamilisho (Komplement) ni nini? Kikamilisho (Kilatini *complementum* = “nyongeza”, “kitu cha kukamilisha”) kwa ujumla kinamaanisha kitu kilicho nyongeza ya kitu kingine.

Maneno yanayotumika mara nyingi zaidi yenye maana sawa na “komplementär” (-a kukamilishana) ni: -a kuongezea, -a pande zote mbili, -a kurudishana.